

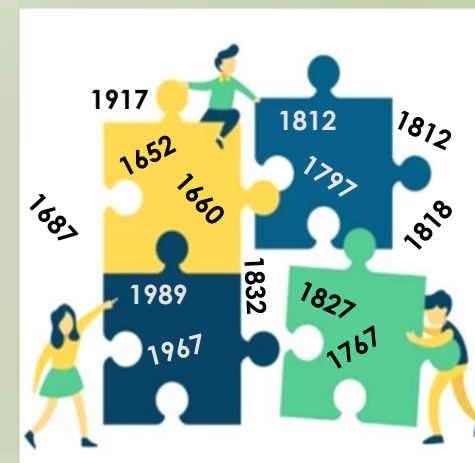
De verdwaalde Landmeter

De Lutte

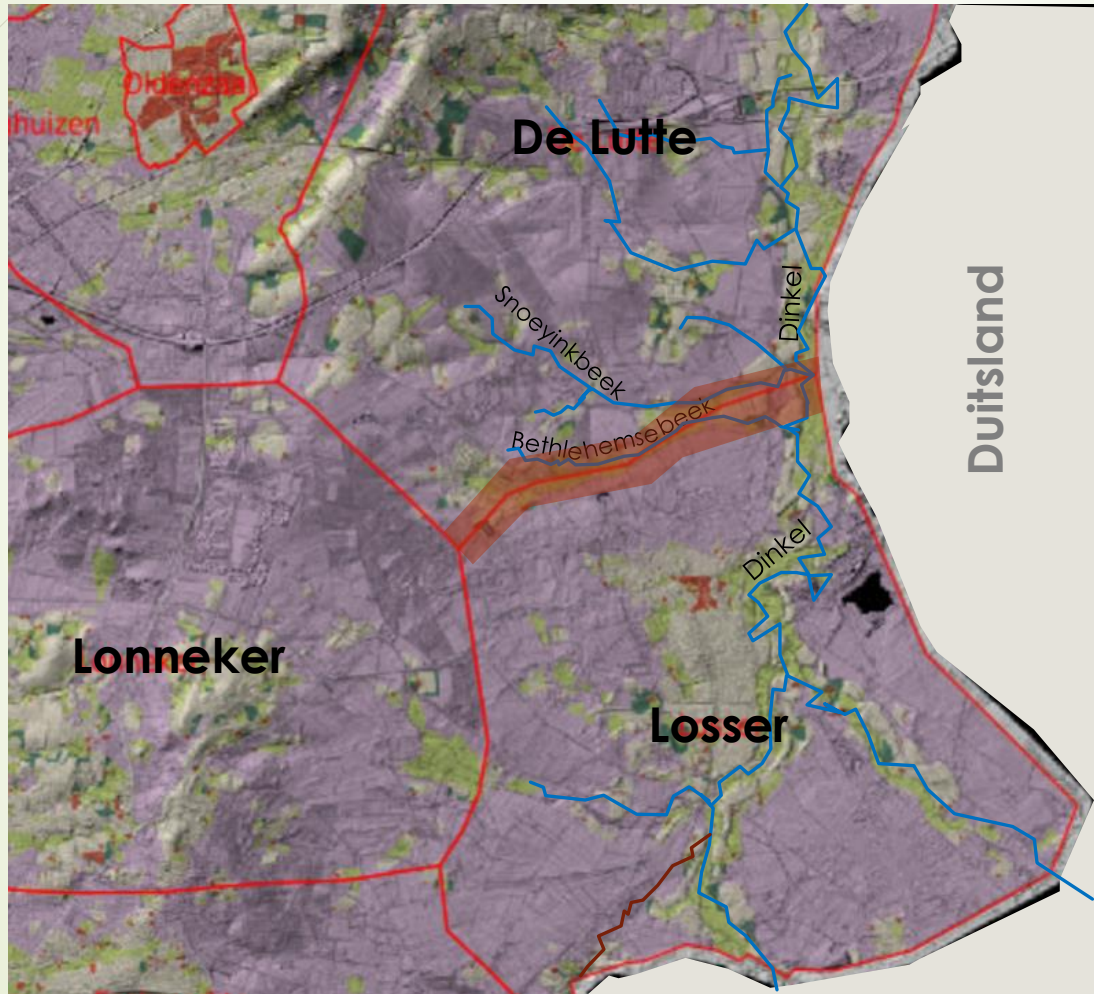

Losser

Door: Gerard Snippert
November 2021

Losser - de Lutte - Lonneker

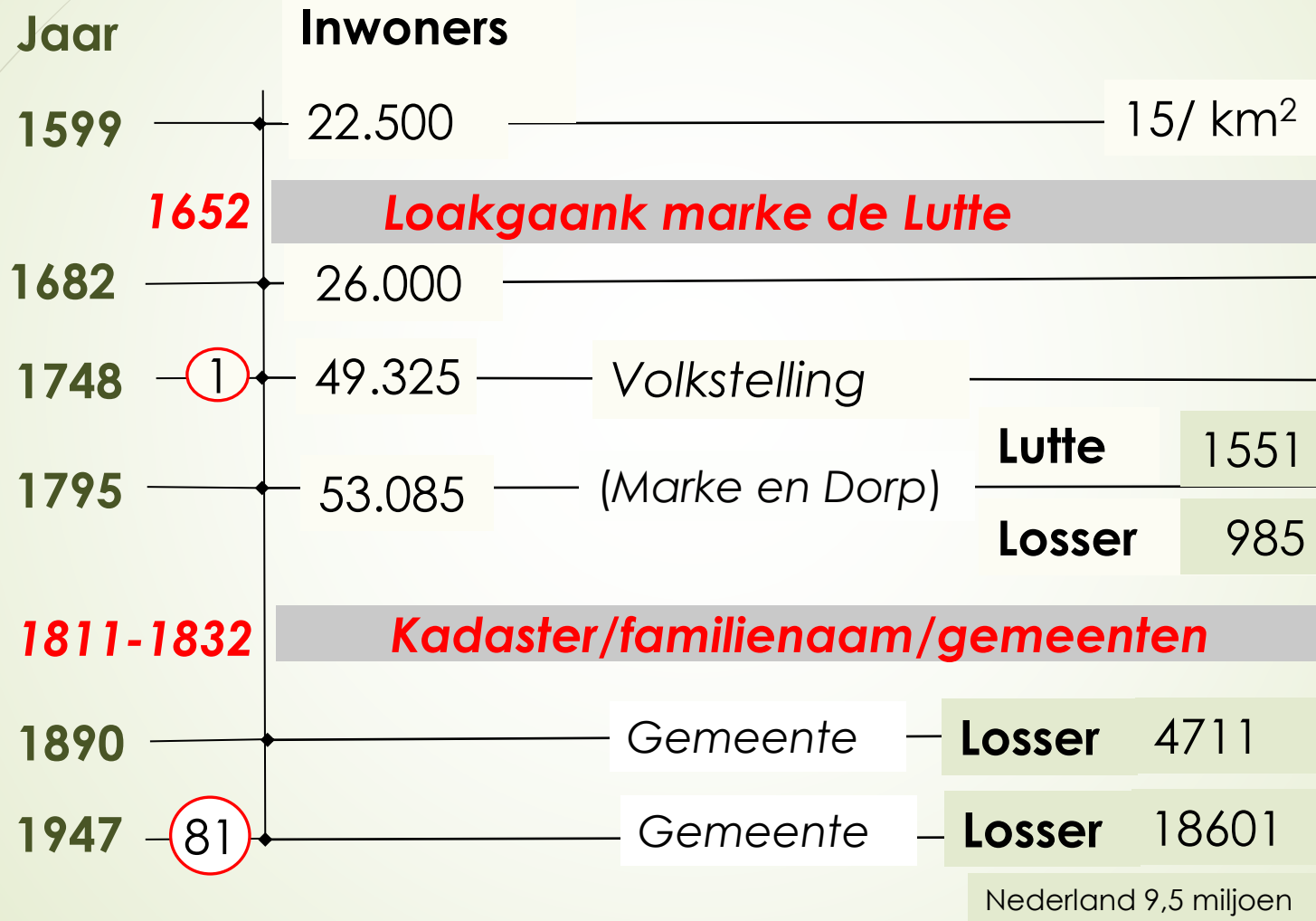

Markegrenzen

Jaar 1830

- Marke Lonneker en Losser:
87 % Heide. (Studie van den Wittenboer)
(Universiteit Groningen 2017)
- Ontginning langs de waterlopen

Bevolkingsontwikkeling Twente

Markeboek de Lutte: Loakgaank 1652

14. De veerteende staet achter Rechters Kampe ant oldenzelsche venne dree marcken als ende scheidet dree marcken als Lutte, Lonnickere ende Losser.

15. De vijfteende steen staet in Rechters kempe.

16.....

17.....

18.....

19.....

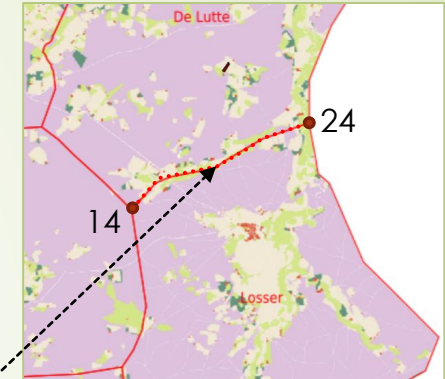
20.....

21.....

22.....

23.....

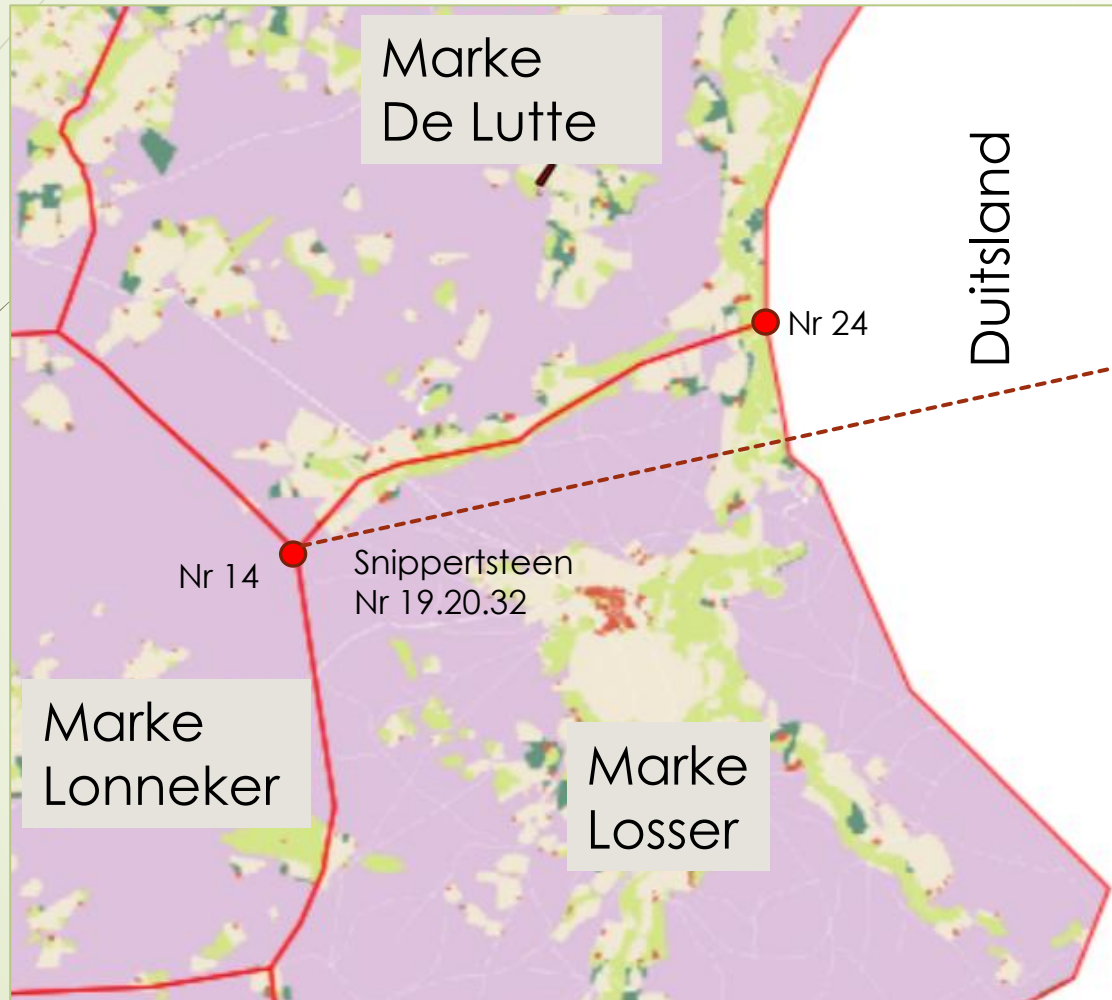
24. De vier ende twintichste staet in Snoijnks weide an der Dinkel under een haegedoores busz, welcke steen scheidet die Lutter marcke, Loser ende graeffschap Bentheim

De vraag is.....

- Waar liggen of lagen die stenen ?
- Hoe loopt de grenslijn tussen die stenen ?

Markeboek de Lutte: De veerteende Steen

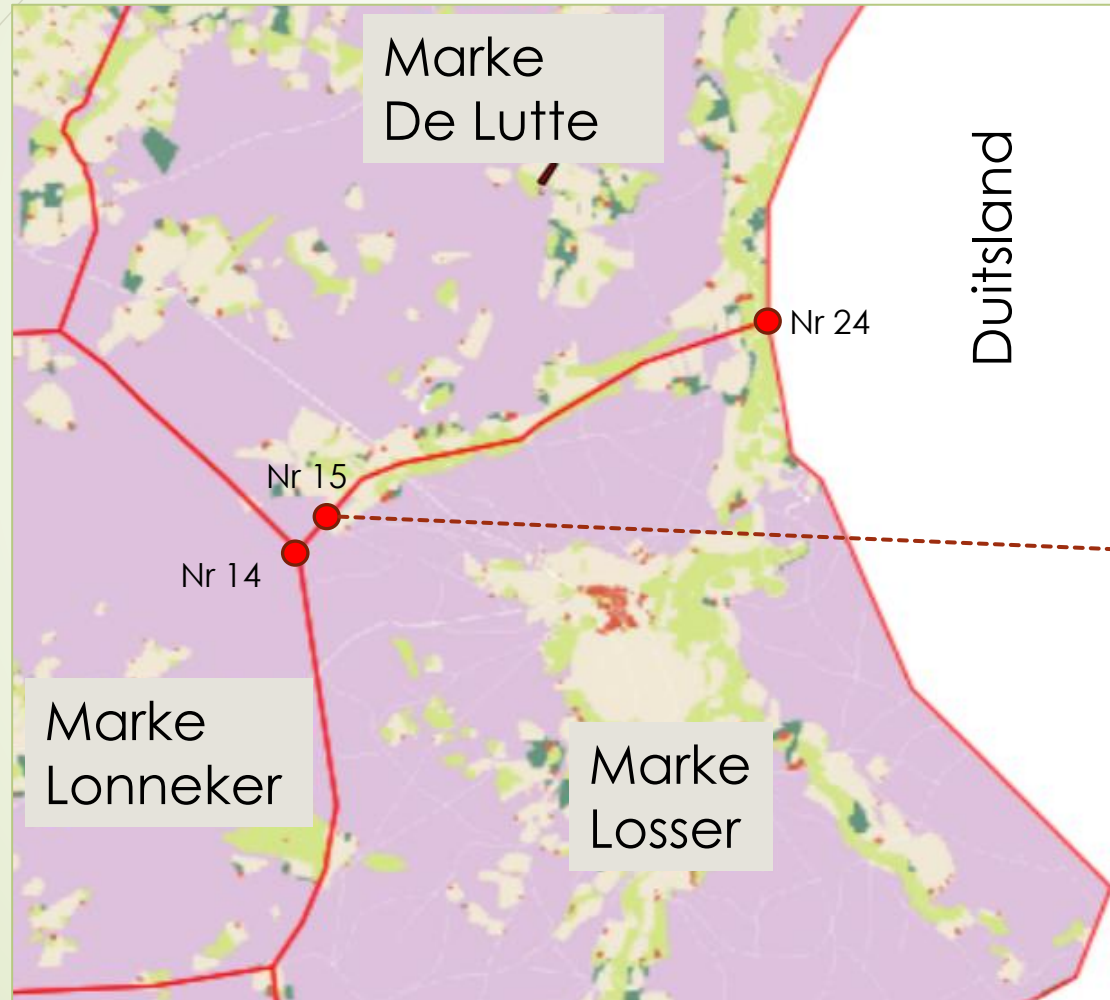
Dree-marckensteen

De veerteende staet achter Rechters Kampe ant oldenzelsche venne dree marcken als ende scheidet dree marcken als Lutte, Lonnickere ende Lossere.

Markeboek de Lutte: De fifteende steen

De fifteende steat in Rechters Kampe

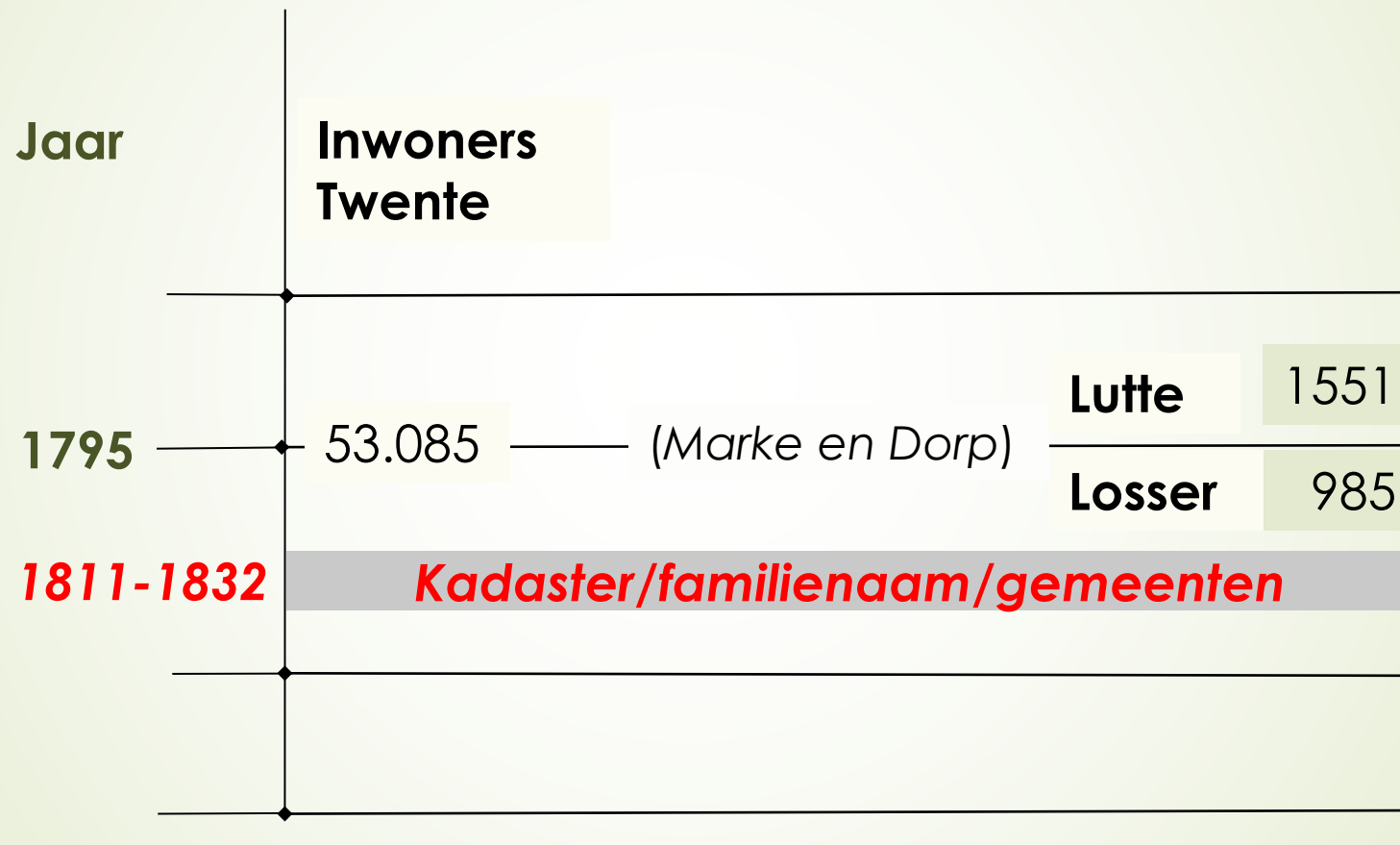

De laaksteen hunters
van de HKL

*Steen nr 15 door de
grondeigenaar
naar het erf gebracht.*

Van Marke naar gemeente

Aantallen Twente volgens J.L.van Zanden (document 1984)

Oppervlakte Twente ca 1500 vierkante kilometer

Van Marke naar gemeente

1812 Opheffing markeorganisatie

- Marke Losser wordt gemeente Losser
- Oprichting kadasterorganisatie

Verdeling markegronden

- de Lutte 1820, Lonneker 1843, Losser 1851

1818 De Lutte bij de gemeente Losser

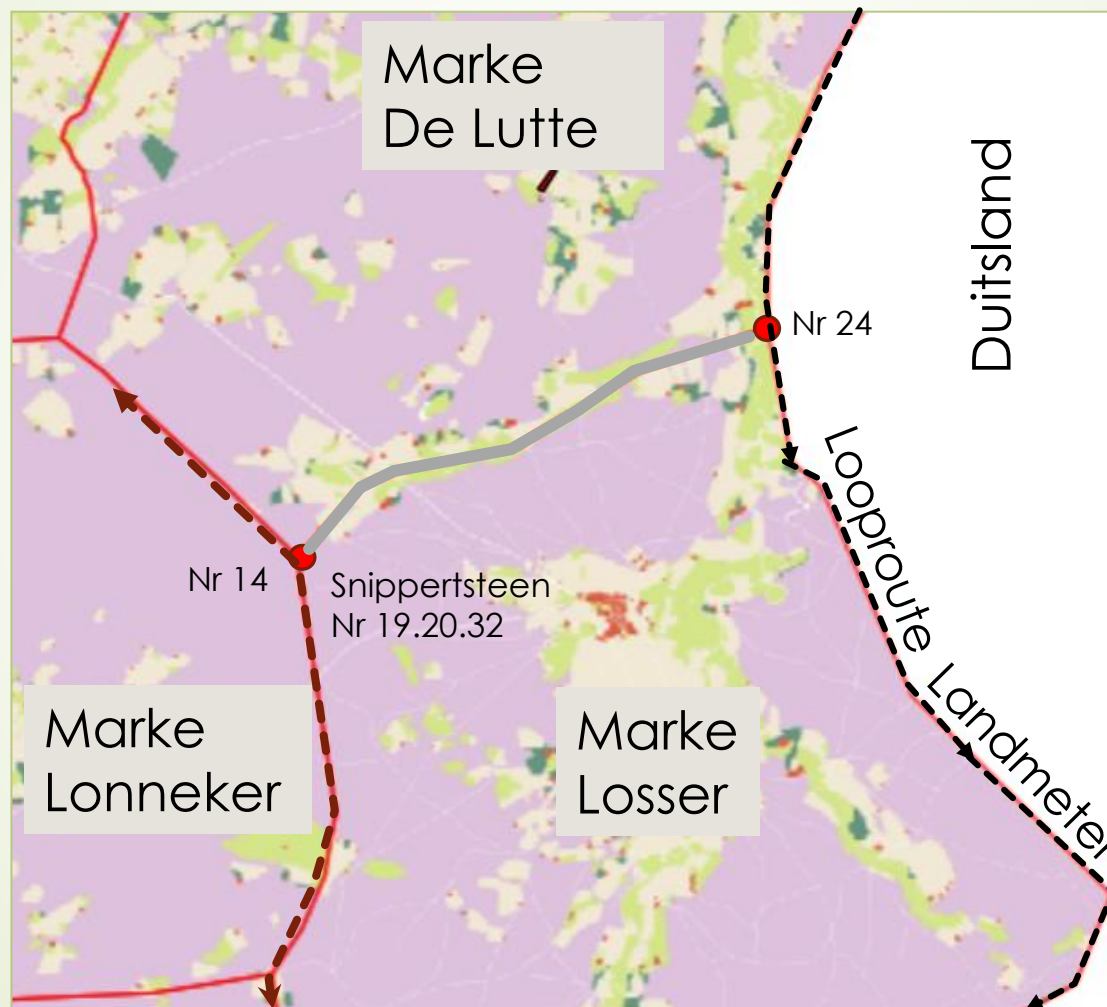
- Grens tussen Losser en de Lutte verdwijnt.

1827 Formeel vastleggen gemeentegrens Losser.

- **Proces verbaal der grensbepaling.**

Looproute grensbepaling 1827

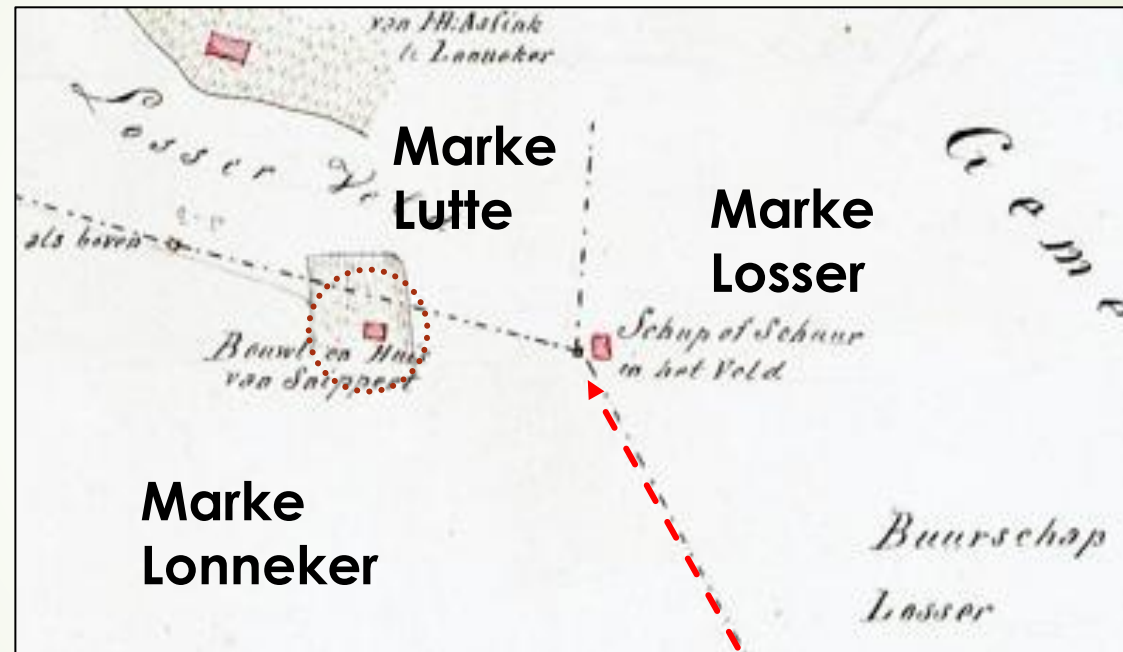
Grenslijn tussen
steen 14 en 21
bestaat sinds
1818 al niet meer

Grensopname 1827
gemeente Losser in
het veld.

Looproute langs de
omtreklijnen met de
gemeente Losser
aan de rechterhand

1827 Proces verbaal der grensbepaling

Figuratieve schets bij proces verbaal 1827

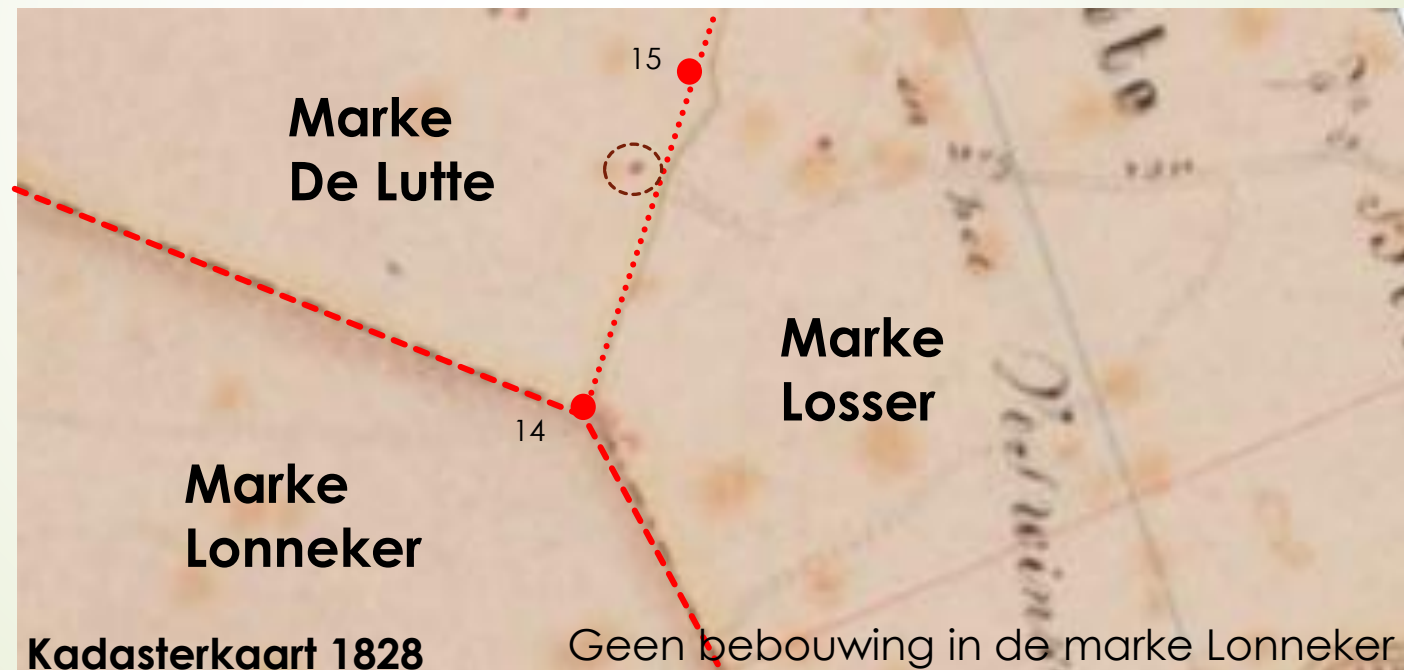

.....tot op een steen gelegen ..... ten zuidoosten van het huis van H. Snippert..... en op welk punt de lijn van scheiding geheel westelijk gaat langs de noord oostzijde van het huis voornoemd...”

1827 Proces verbaal der grensbepaling

.....tot op een steen gelegen..... ten zuidoosten van het huis van H. Snippert.....

Waar staat dat huis van H. Snippert ??

1827 Proces verbaal der grensbepaling

Steen..... gelegen ten zuidoosten van het huis van H. Snippert.....

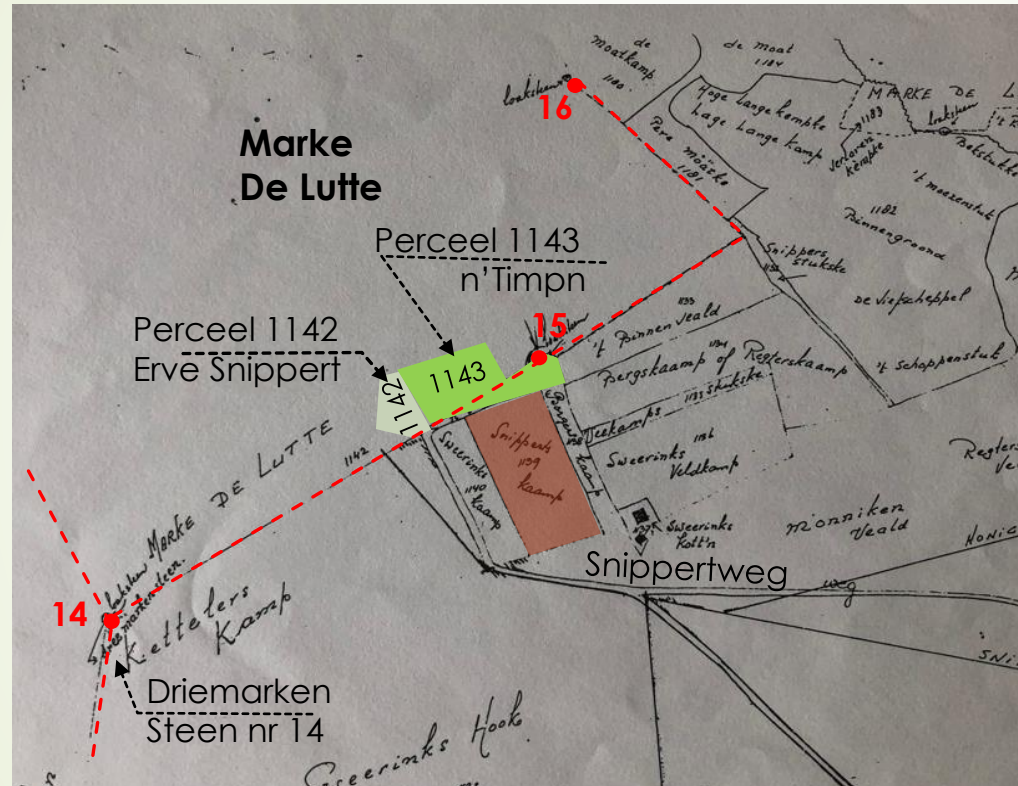

Veldnamen inventarisatie marke Losser 1989

Situatie omstreeks 1832

Veldnamen inventarisatie marke Losser 1989

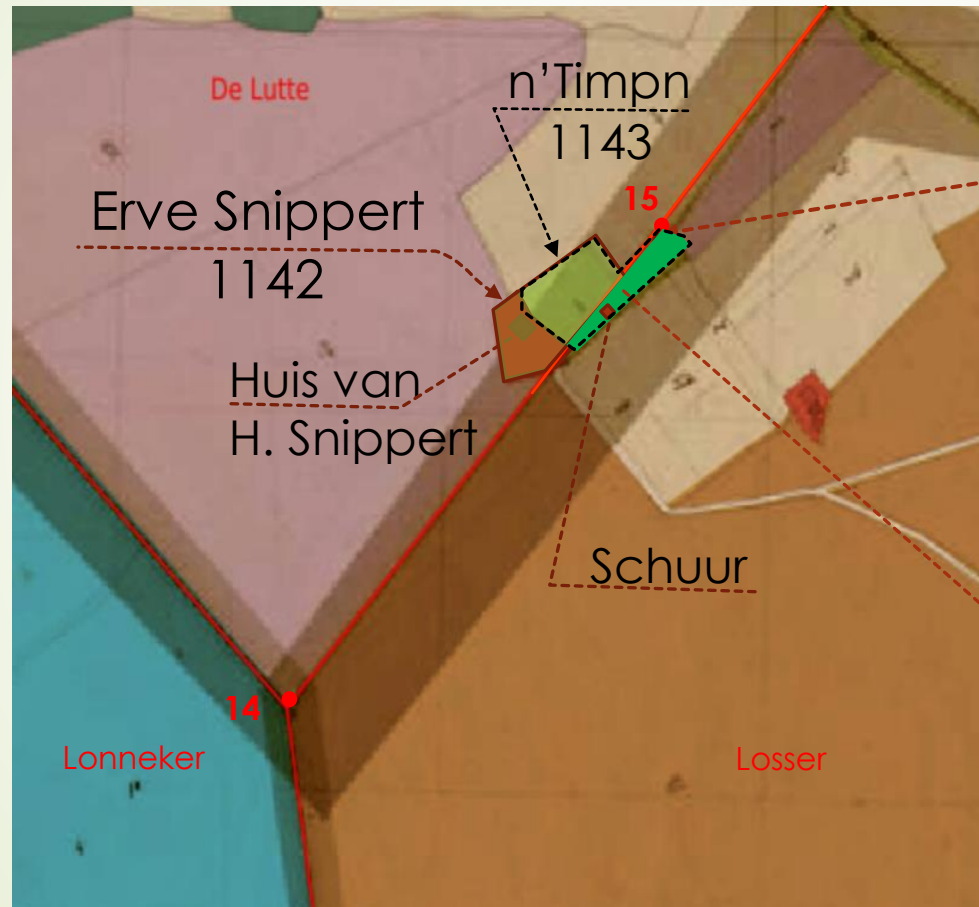
HKL inventarisatie

- Veldnamen
- Erfnamen
- Loakstenen

Kadaster 1832 als
Onderlegger gebruikt

Perceel 1142 in HKL inventarisatie erve Snippert

Het woonhuis van H. Snippert

Proces verbaal 1827

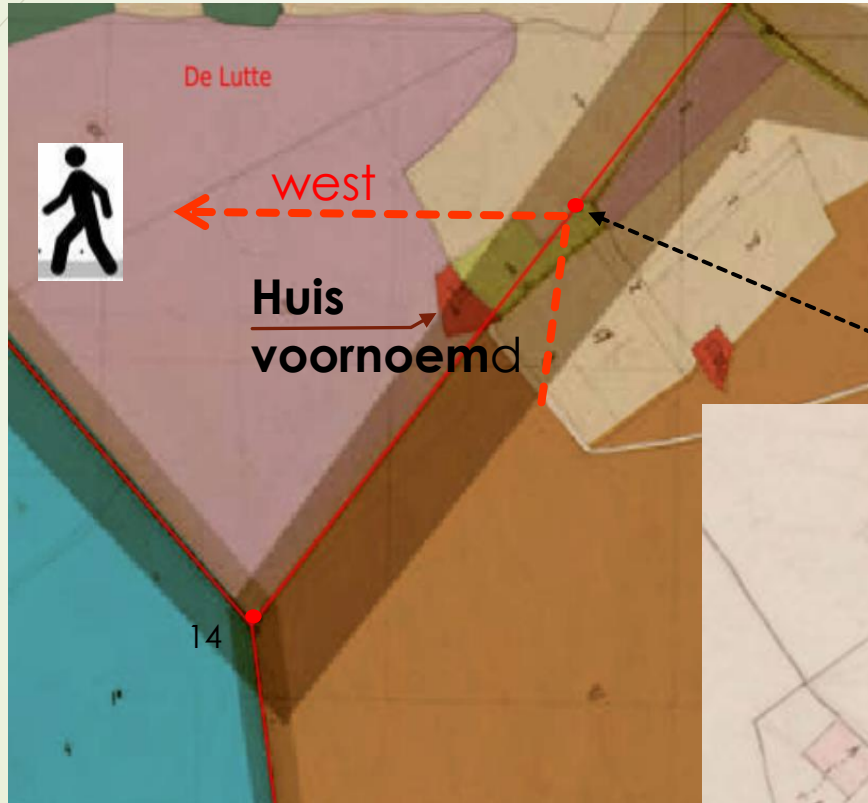
???.... Steen ...gelegen ten zuidoosten van het huis van H. Snippert....

Landgericht Oldenzaal 1769

Grondaankoop in 1767 op de Borgerkamp in Losser door Gerrit Snippert.

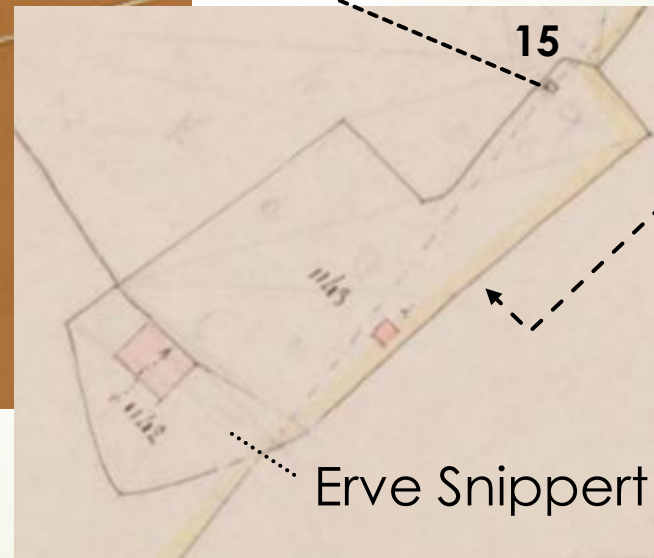
Het woonhuis van H. Snippert

De vijftende steen in 1652 in Rechters kempe.

Proces verbaal 1827

... .en op welk punt de lijn van scheiding geheel westelijk gaat langs de noord oostzijde van het huis voornoemd...”.

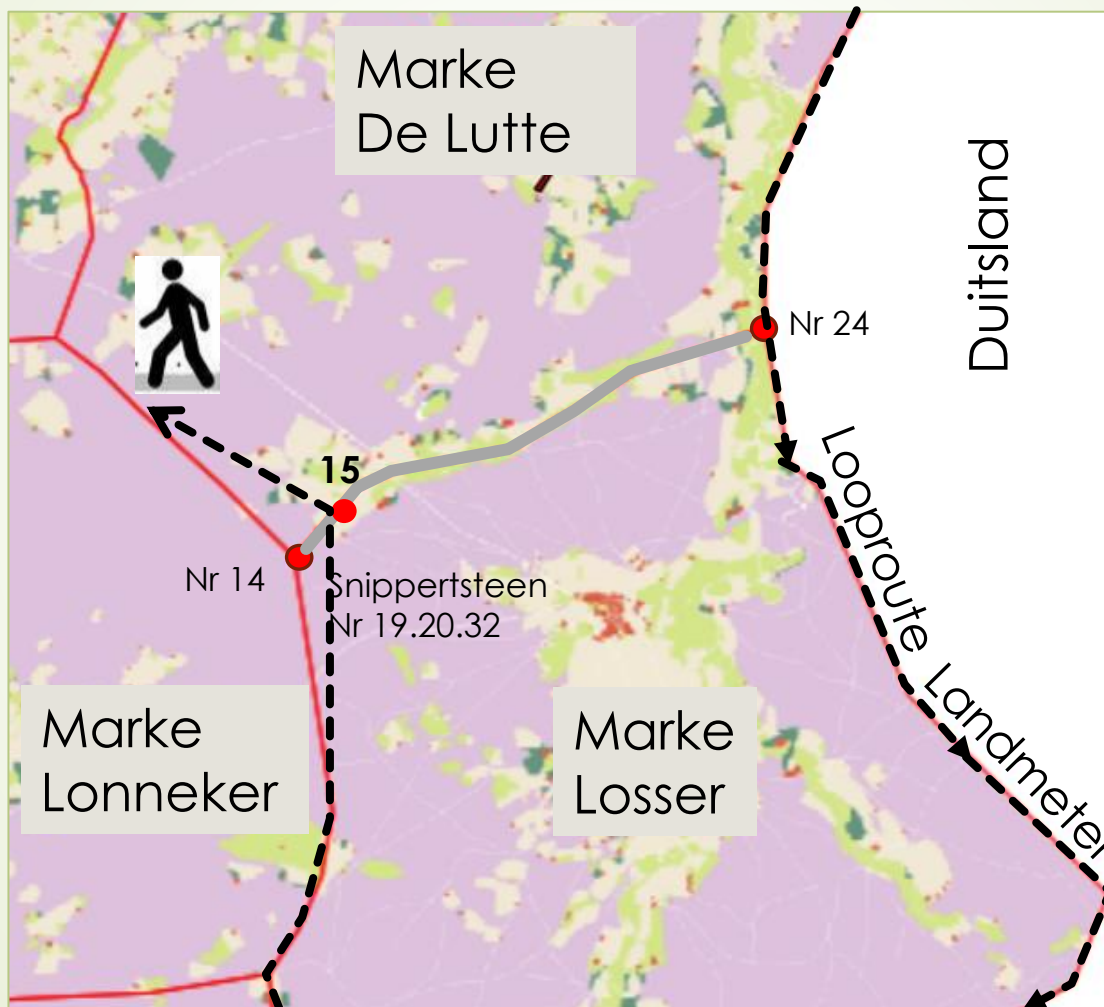

Gele lijn is grenslijn van de veldminuut blad H8

Erve Snippert

De werkelijke looproute landmeter 1827

Grenslijn tussen
steen 14 en 21
bestaat sinds
1818 al niet meer

Grensopname 1827
gemeente Losser in
het veld.

Looproute langs de
omtreklijnen met de
gemeente Losser
aan de rechterhand

Grondgebied Losser in 827 volgens proces verbaal kleiner

De verkeerde route bij de opname van het proces verbaal der grensbepaling in 1827

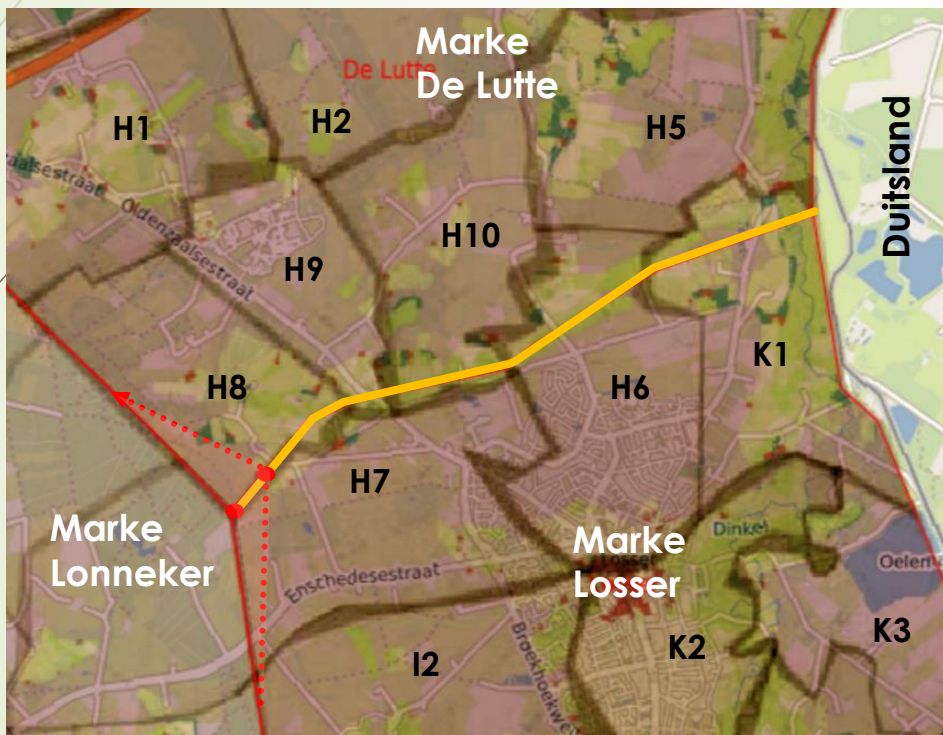

Vervolg na proces verbaal 1827

1828 Kadastraal in kaart brengen eigendommen

- Indeling gemeente in secties
- Indeling secties in bladen
- Opmeten en intekenen percelen en gebouwen.

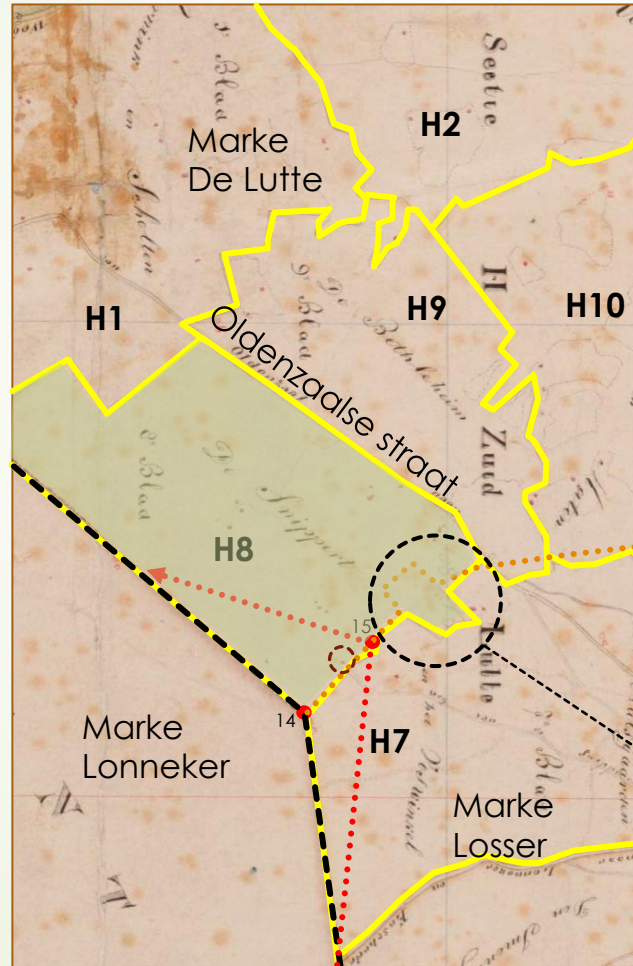
Veldminuutgrens is niet de markegrens Losser

- Grensbeschrijving 1827
- Indeling gemeente in sekties en sektiebladen.
- Op schaal in kaart brengen van percelen en opstal eigendommen.

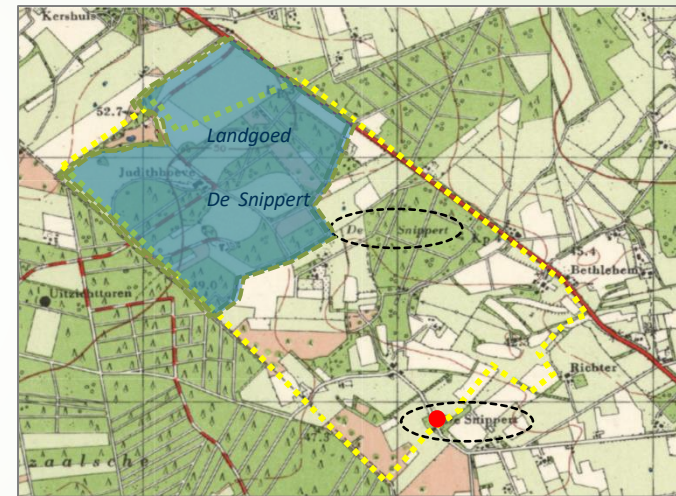
Sektie- en blad-indeling **NIET** gekoppeld aan markegrens Losser - de Lutte.

Veldminuut Losser sektie H blad 8

- Bebouwing
- Geen bebouwing in de marke Lonneker

H8 De Snippert

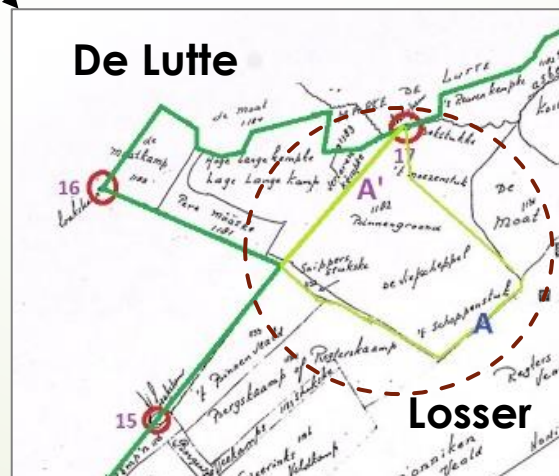
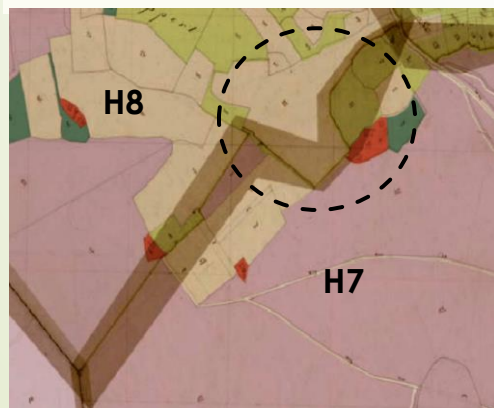
Markegrenslijn ?

Grenslijn samengesteld op basis van HKL inventarisatie 1989

Grenslijn door Gerhard Post op basis van de loaksteen locaties in de inventarisatie van de HKL 1989

Kadaster 1832

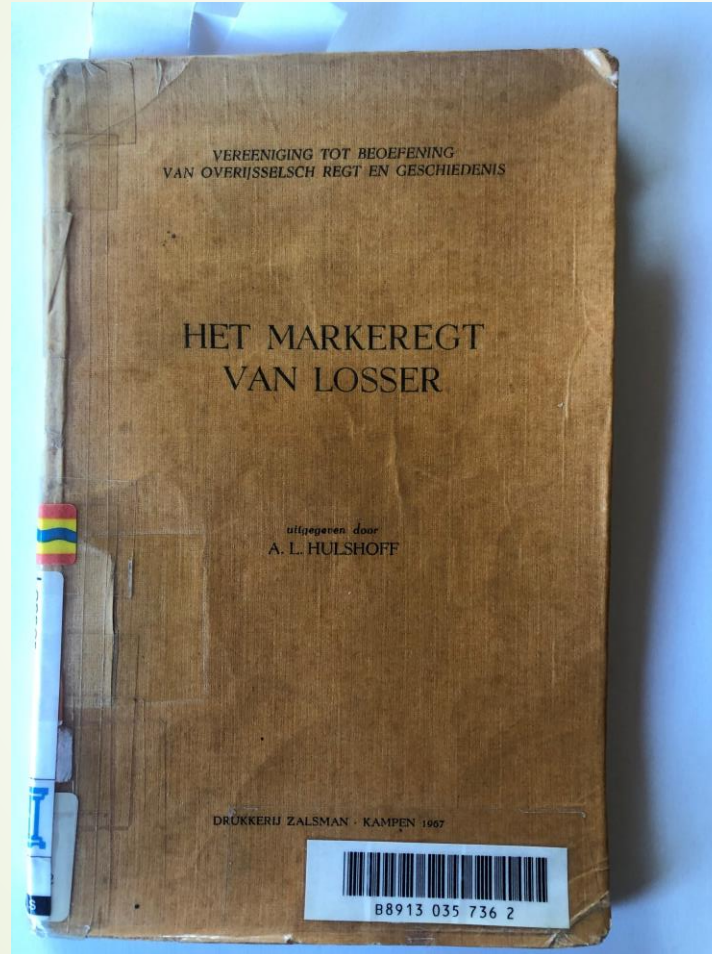

Boerderijkaart uit 1500

Uitgave Vereniging Oudheidkamer Twente 1991

Grenslijn De Lutte – Losser door A. L. Hulshof

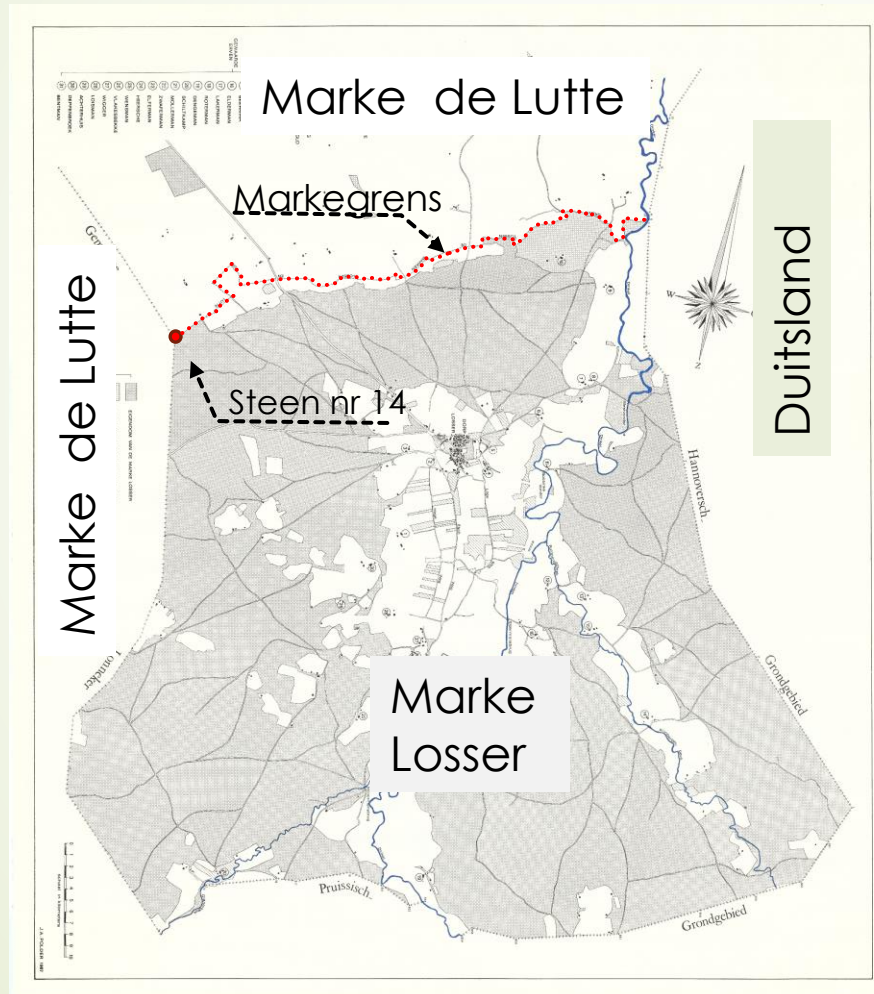

Bijlage bij dit boek:
Markekaart van Losser

**Markekaart
gemaakt door
H. Westerbaan en
J.A. Polder** (Technisch hoofdassistent
museum Twente)

Uitgave 1967

Grenslijn De Lutte – Losser door A. L Hulshoff

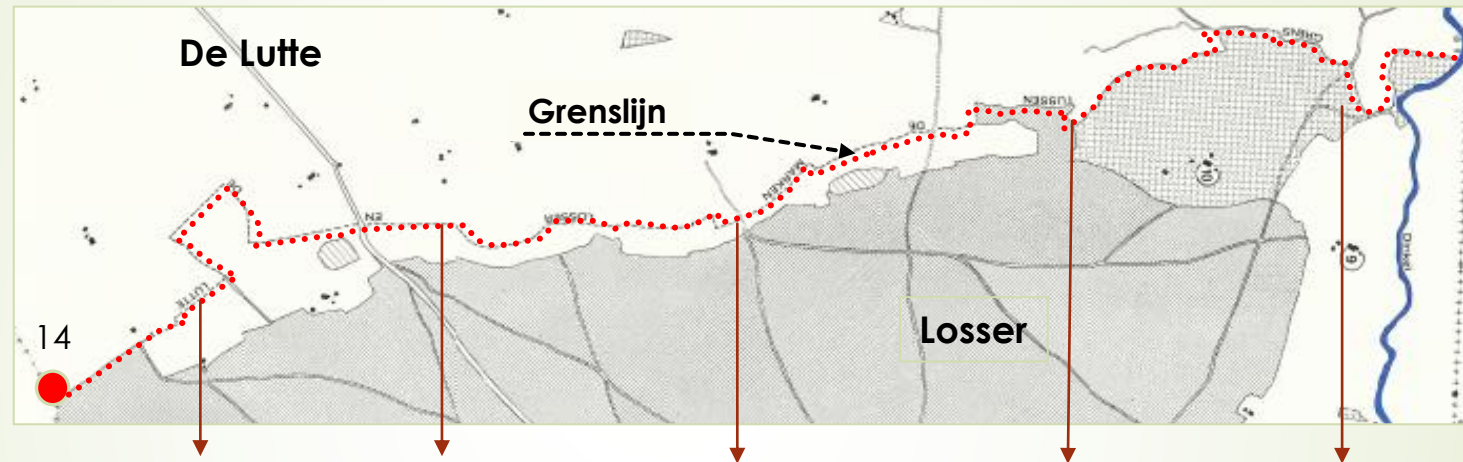
Grenslijn gebaseerd op
kadaster perceelindeling 1832

Grensbepaling met bijdrage
van: **A. Poorthuis en
M. Zwaferink.**

Citaat in voorwoord:
**.....Bovendien is het de heren
gelukt de grens tussen de
marke Losser en de Lutte te
reconstrueren.....**

Projectie grenslijn Hulshof op kadasterkaart 1832

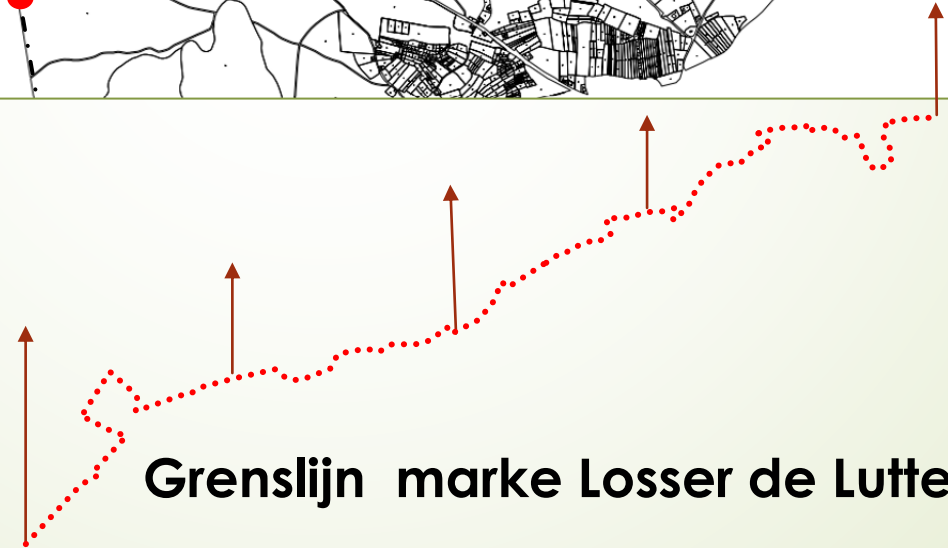
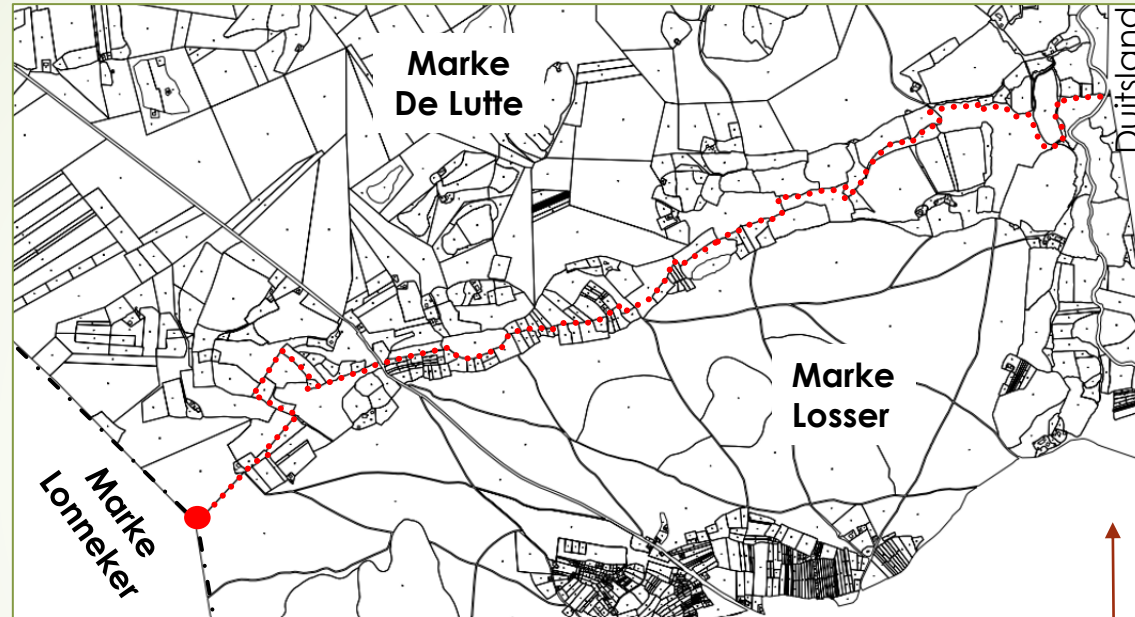

Grenslijn uit boek: Markeregt Losser ((uitgave Hulshof 1967)

Projecteren op

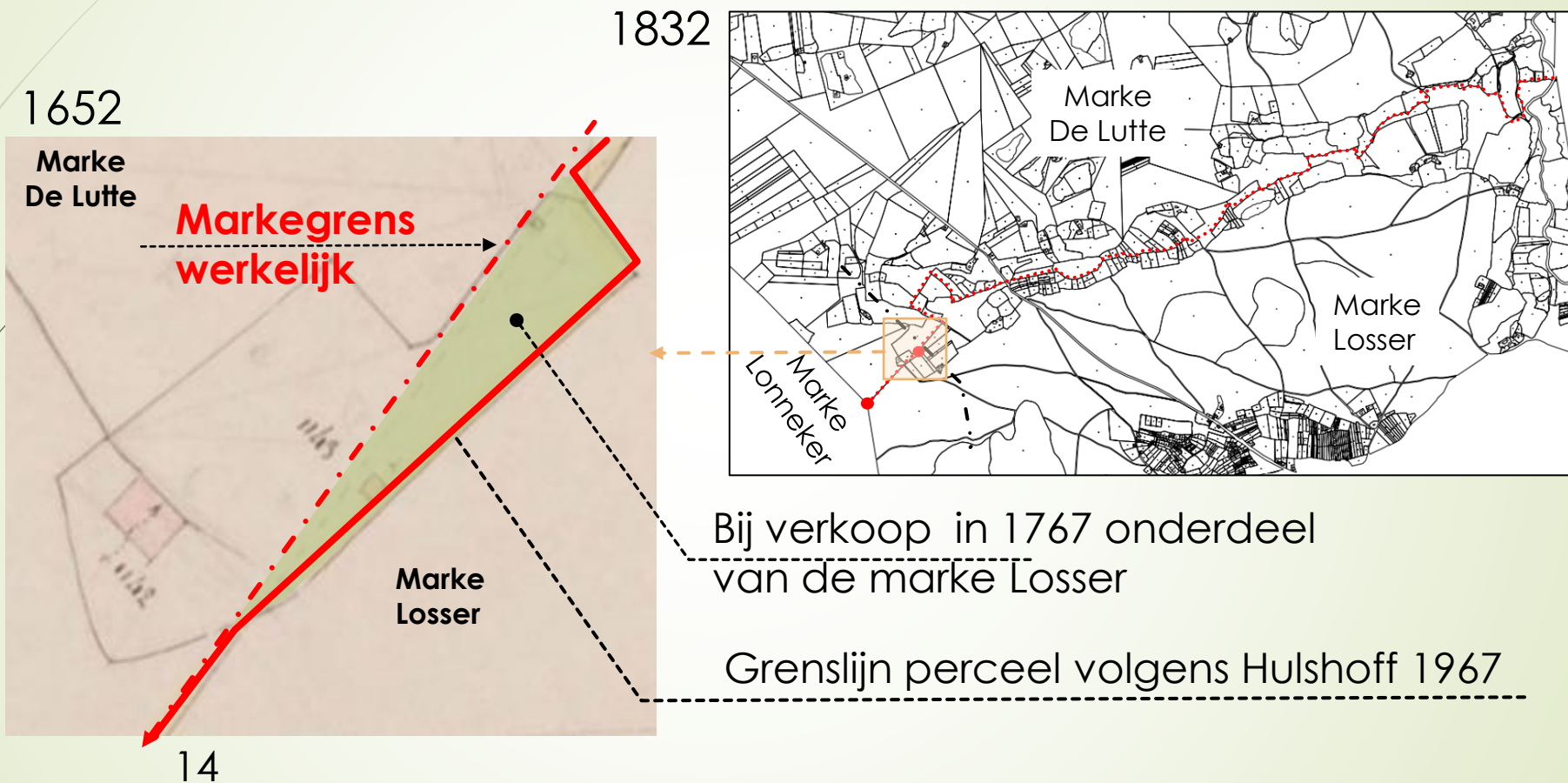
Kadasterkaarten 1832 sectie H

Projectie grenslijn Hulshoff op kadasterkaart 1832

Grenslijn marke Losser de Lutte Hulshof 1967

Afwijking op projectie grenslijn Hulshof

Site Markegrenzen Twente

EINDE

*Tekening afkomstig uit de veldnameninventarisatie van de
Historische Kring Losser (1989)*